

SZOLNOK MEGYEI

NÉPLAP

XXIV. évf. 11. sz. 1973. jan. 14., vasárnap.

A MEGYEI PÁRTBIZOTTSÁG ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

A nagyközség rangja

Tulajdonképpen már a nagyobb arányú urbanizálódás megindulásának idején felmerült a kérdés: vajon helyes-e hogy a községek és a városok között, bármilyen fejlettségi fokon legyenek is, nincs semmiféle fokozat az előrelépés útján? Az elvi válasz is kialakult már régóta, hogy mindenképpen szükség lenne egy közbülső „állomás”-ra az általános értelemben vett községek és a városok között, ami a városiasodás végső kialakulásához — sőt előbb-utóbb a városi rang elnyeréséhez — az utolsó „nekirugaszkodási” lehetőséget jelentené mind szervezeti, hatásköri, mind gazdasági-fejlesztési, mind pszichológiai téren. (Az utóbbi a lakosság tudatának alakulására értendő.)

A területszervezés irányelveiről szóló kormányhatározat aztán 1968-ban utat nyitott, hogy a még nem város, de már az átlagközségnél nagyobb települések sajátos helyzetüknek megfelelően államigazgatási, nagyközségi státuszt kaphassanak. Mód nyílt rá, hogy a nagyközségek nyilvánítások túlnyomó többsége megtörténjék — 1969-től 1970. április 25-ig — 270 nagyközség alakult az országban, azóta pedig mindössze még 10. Szolnok megyében 13 az e kategóriába tartozó települések száma.

A nagyközségek szervezése, illetve a nagyközségi tanácsszervek kialakítása egyébként már a kezdet kezdetén a későbbi tanács törvényben és végrehajtási rendeletében megfogalmazott elvek szerint történt. Ennek megfelelően azt a községet — vagy inkább esetben közös tanácsú községet — lehet nagyközséggé nyilvánítani, amelynek területén legalább 5 ezer vagy ennél több lakos él. De a lakosság számától függetlenül is nagyközséggé nyilvánítható az a község, amely vagy járási székhely; vagy a lakosság társadalmi összetételét, meglévő üzemait, közintézményeit, továbbá belföldi területét tekintve kimondottan városiasodó jellegű; vagy országos jelentőségű gyógy- és üdülőhely. Az első ütemben — tehát 1970. január 1-ig — megalakult 103 nagyközségi tanács a megfelelő népességszám alapján nyerte el az új, magasabb státuszt, a többi átszervezés az említett egyéb indokok szerint zajlott le.

A város és a község között elhelyezkedő új kategória jelentős állomás a tanácsszervezet fejlődésében, a hatáskörök még nagyobb arányú centralizálásában, általában a városi színvonal megközelítésében. Ez elsősorban a tanács testületek — a tanácsok, végrehajtó bizottságok — lemerhetően fejlődő munkájára áll. Ezekben a községekben az elmúlt évek során prágábbá vált a közelet, a tanács-tagok a korábbinál hatékonyabban próbálták érvényesíteni működésük népképviselői jellegét, mindezek következtében pedig nagymértékben erősödött a nagyközségi tanácsok lakossági kapcsolata, s ezzel együtt a helyi szellemi és anyagi erők felhasználása.

Természetesen eközben a nagyközségi tanácsok apparátusának, hivatali szervezetének munkája is megújult, illetve megjavult, ami több okra is visszavezethető. Először is jelentős változások következtek be a hatásköri jogkörök, a hatáskörök terén. Maga az új tanács törvény is határozottan különbséget tesz a helyi tanácsok körén belül az „egyszerű” községi, a nagyközségi, a városi és a megyei városi feladatok és hatáskörök között, s több vonatkozásban azokat a nagyközségi tanácsok számára a városokéval azonosan állapítja meg. Ez annyit jelent, hogy az e kategóriába tartozó tanácsok igazgatási hatásköre, hatósági jogköre ma már teljesen mondható és így a lakosság újabb 38 százaléka biztosíthatjuk, hogy ügyeit helyben, s a korábbinál gyorsabban intézzék.

Ami a nagyközségek fejlődését, illetve fejlesztését illeti, e téren már nem lehet egyértelmű eredményességről beszélni, s ez egyrészt bizonyos objektív nehézségekkel, másrészt szemléletbeli problémákkal magyarázható.

A nagyközségek fejlesztése szempontjából az a meghatározó, hogy azokat a középfokú vagy az alsófokú központok rendszerébe osztották-e be. A középfokú központok körét a kormány, a másik csoportba tartozókat pedig a megyei tanácsok állapították meg. Az alsófokú központok 20 százalékát fejlesztik középfokú központtá. Ez azonban nem jelenti a nagyközségek fejlesztésének elhanyagolását. Amit különben is mindenféle számtalan eredmény bizonyít. — Csongrád megyében például a községi fejlesztési előirányzatokon belül a nagyközségi arány meghaladja az 50 százalékot —, ami jóval több is lehetne, ha minden ilyen tanács számolna a reális lehetőségekkel és sokkal nagyobb gondot fordítana a lakosság megnyerésére, s a más szervekkel való jobb együttműködésre.

N. G.

Évi összeg csaknem egymilliárd

Felemelték az élelmezési normákat

Az egészségügyi és szociális intézményekben — a napi élelmezési nyersanyag-normát januártól több mint 15 százalékkal emelték. Van olyan intézmény is, ahol az emelés aránya meghaladja az átlagot. A kórházakban, klinikákban, szülőkórházokban például a korábbi 15.40 forintról 19-re, a szanatóriumokban 20.40-ről 24-re, a csecsemőotthonokban 11.50-ről 13.20-ra, a szociális otthonokban 13-ról 15.60 forintra emelkedett az ellátottak

napi élelmezési nyersanyag-normája. Az egészségügyi és szociális intézményeknél országosan évente mintegy 150 millió forint pluszt jelent az élelmezési nyersanyag-norma emelése. A múlt évben erre a célra mintegy 750 milliót irányított elő a költségvetés. Az emelés eredményeként az idén már csaknem 900 millió forint áll rendelkezésre az intézményeknél az élelmezéshez szükséges nyersanyagok beszerzésére.

Fegyveres testületek ünnepségei

Tisztavatás a Kilián György Repülő Műszaki Főiskolán — Mukásőrök egységgyűlése Szolnokon és Karcagon

Tisztavató-ünnepséget tartottak tegnap délelőtt a Kilián György Repülő Műszaki Főiskolán. Az eseményen megjelent dr. Gergely István, az MSZMP Szolnok megyei Bizottságának első titkára, Sándor László, az MSZMP Szolnok városi Bizottsága-

Az ünnepségen a honvédelmi miniszter parancsát Menyhárt András vezérőrnagy olvasta fel, és felavatta az új tiszteket, majd Brassói Tivadar ezredes, a főiskola parancsnoka köszöntötte őket. Aláhúzta beszédében, hogy a kitartó tanulás

arra is, hogy mindenkor az eszük és a fogadalom szellemében fognak élni és dolgozni.

Az ünnepség második részében került sor az ünnepélyes fogadalmötletre.

Ezután Menyhárt András vezérőrnagy mondott ünnepi beszédet. Hangsúlyozta, hogy szocialista építőmunkánk céljai megvalósításának éppúgy alapja a megbonthatatlan barátság és a sokoldalú együttműködés a Szovjetunióval, mint szocialista vívmányaink védelmének és népiünk nemzetbiztonságának. Majd arról beszélt, hogy a szocialista haza, a dolgozó nép fegyveres szolgálata sokrétű és összetett feladatokat magában foglaló életút. Nehéz, de megtisztelő hivatás tiszteket lenni. Befejezésül tanácsokkal látta el a fiatal tiszteket, és sok sikert kívánt hivatásuk betöltéséhez.

A felemelő pillanatokban gazdag tisztavató ünnepség életre szóló emlékként maradt meg a fiatal tisztek emlékeztében.

— Első titkár elvtárs! Néczin Rudolf, a szolnoki járási Bem József munkásörzslőalj parancsnokhelyettese jelentem, az állomány ünnepi egységgyűlésre együtt áll!

Pontosan tíz órakor fogadta Nádas József, a szolnoki Járási Pártbizottság első titkára a jelentést a Ságvári megyei Művelődési Központ nagyertermében. Katonás szavak, feszes mozdulatok. Vigyázatlanságban hallgatta a zászlóalj a Himnuszot. Aztán Néczin Rudolf szólott arról, hogyan teljesítette pártmegbízását 1972-ben a járási zászlóalj. Négy országos, hat megyei parancsnoki dícsért, s még sok-sok elismerés bizonyítja, hogy jól.

Herczeg István felolvasta Posta Mihály megyei parancsnok parancsát: elismerő (Folytatás a 3. oldalon)

Tisztjelöltek az avatáson

nak első titkára, Csoma Kálmán, a Városi Tanács elnöke, a honvédelmi miniszter képviselőjében Menyhárt András vezérőrnagy, Stock János vezérőrnagy és a hazánkban ideiglenesen állomásozó szovjet alakulatok képviselői, valamint a hozzátartozók és a főiskola parancsnoki, tanári kara.

méltó jutalma az aranycsillag. Beszéde végén hasznos tanácsokat adott útravalóul. A kiváló eredménnyel végzett Fazekas Ferenc tiszttársat nevében köszöntötte meg a főiskola parancsnokának, tanárainak munkáját, amelyvel hozzájárultak ahhoz, hogy belőlük tisztek lehessenek. S egyben ígéretet tett

HÍREK — TUDÓSÍTÁSOK — HÍREK — TUDÓSÍTÁSOK — HÍREK

Világrekorder-várományos trófea

A hazai vadászati történetének egyik legsikeresebb éve volt a tavalyi. Összesen 2139 szarvastrófeát bíráltak el. Ebből 135 aranyérmét érdemelt, 384 ezüstöt, 704 pedig bronzérmét. Az Országos Trófeabíráló Bizottság a minősített 120 dámszarvas közül 21-et talált aranyérmesnek, s a 3636 özből 93-nak adtak aranyérmét, 187-nek ezüstöt, 198-nak pedig bronzot. Ezekben a sikereken túl talán legörvendesebb, hogy továbbra is Magyarország tartja a világrekordot; 1972-ben ugyanis a korábbi években elejtett, s azóta világrekordernek minősített szarvasnál három ponttal „jobb” példányt ejtettek el a Zala megyei Lenti mellett. A trófea egyelőre csak világrekorder-várományos, ugyanis a cím odaítéléséről a Nemzetközi Trófeabíráló Bizottság dönt majd.

25 éves főiskolák

A hazai szocialista tanárképző főiskolák 1973-ban ünnepik fennállásuk 25. évfordulóját. A negyedszázados jubileum alkalmából repre-

zentatív kiállítású tudományos évkönyvet adnak ki. A jubileumi évkönyv szerkesztésével és előkészítésével a Művelődésiügyi Minisztérium az egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskola igazgatóságát bízta meg. A mintegy 600 oldalas, képekkel illusztrált, orosz és angol nyelvű összefoglalókkal ellátott évkönyv szerkesztését megkezdték.

Új TU-154-es repülőgépek

A MALEV az eddigi legnagyobb összegű (20 millió rubel) szerződés keretében három TU-154-es típusú 150 férőhelyes utasszállító gépet vásárolt a Szovjetuniótól. Az új sugárhajtású repülőgépeket szeptemberben szállítják Magyarországra, amelyek először próbatúkat tesznek. 1974 nyarától állítják forgalomba őket, először Budapest—Moszkva járaton, majd a nyugati vonalakon is.

Kijevi kóstoló a képernyőn

A televízió hagyományaihoz híven — külön eset szentel a Szovjetunió egyik

legjelentősebb szocialista köztársasága televíziójának, az ukrán tv-nek. A program január 24-én népzenei összeállítással kezdődik. A nézők ellátogathatnak egy kísérleti iskolába is, ahol az új oktatási módszer szerint már az első osztályban algebrai kezdik a kicsinyek a matematikai ismeretek elsajátítását. „Kijevi kóstoló” címmel 18.15-kor sugározzák a magyar televízió munkatársainak filmjét. Stílszerűen ezúttal az esti mese is ukrán történettel jelentkezik Lukács Margit tolmácsolásában. A tv-híradó után egy hatvanperces jégrevü műsor következik „Egy óra a föld körül” címmel, amelyben különböző népek táncait, zenéjét ismerhetik meg az érdeklődők.

Az estét A goloszejevi erdő című ukrán tv-film zárja.

Műszaki múzeum

Műszaki múzeumot hoznak létre Szombathelyen a neves csillagász, Gothard Jenő hagyatékából. Egykori kúriáját megvásárolta a városi tanács, és ide költöztették a belváros egyik középiskolájában működtetett

csillagvizsgáló intézetet, amely szintén Gothard nevéhez fűződik. A Gothard műszaki védelem alatt álló, saját készítésű csillagászati és fizikai műszereit, gépeit, berendezéseit bemutató múzeum különlegességgnek számít majd a hazai múzeumi hálózatban.

Gyermekekrajz-pályázat

Petőfi Sándor születésének 150. évfordulója tiszteletére Miskolc megyei jogú város tanácsának művelődési osztálya gyermekrajzpályázatot hirdetett a költő műveinek illusztrálására.

Az általános iskolák tanulóit több mint háromszáz pályázatot küldték be amelyeket miskolci képzőművészekből álló zsűri bírált el. A legsikerültebb százöt alkotásból kiállításra rendeztek a miskolci Kossuth Művelődési Házban, amelyet Fedy Gyula kétszeres Munkácsy-díjas grafikusművész nyitott meg tegnap. A kiállítás szereplő alkotások közül tízen kettőt díjaztak, további húsz gyermekrajzot emléklappal jutalmaztak.

A kiállítás alkalmából Reich Károly Kossuth-díjas képzőművész az általa illusztrált könyveket dedikálta.

Ma:

Heti világhíradó
Külpolitikai
tudósítások
(2. oldal)

Ne utazzunk
velük együtt
Rekordok:
ma és holnap
(3. oldal)

A munkásmozgalom
jászági mártírjai
Két perc
nyelvnevelés
Csalogány
(4. oldal)

Üzemház épül
Türkevén
Megszűnt tejboltok
nyomában
Beszélnek, hogy...
...azért lett
öngyilkos
(5. oldal)

A kerti törpe
és a náci tisz
Csingiz Ajmatov
Razzia
(6. oldal)

A 129 913-as
volt fogoly meséli
(7. oldal)

Szibériai találkozás
Nixon „új” csapata
Kinek kell
a Közös Piac?
(8. oldal)

Afrika
az önálló fejlődés
útján
Moszkva gyomra
(9. oldal)